

RECHTBANK AMSTERDAM
sector kanton - locatie Amsterdam
rolnummer: CV 02-14127
17 september 2003
11

Vonnis van de kantonrechter te Amsterdam in de zaak van:

Paul Theodoor Andriesse
wonende te Amsterdam
eiser
gemachtigde: mr.M.C.Kaaks

t e g e n

Hellen Cornelia Geertruida Maria van Meene
wonende te Alkmaar
gedaagde
gemachtigde: mr.E.C.B.Adriaanse

VERLOOP VAN DE PROCEDURE

De volgende processtukken zijn ingediend:

- de dagvaarding van 19 juni 2002 inhoudende de vordering van eiser met bewijsstukken
- het antwoord van gedaagde met bewijsstukken
- de rolbeslissing van 28 augustus 2002 houdende verwijzing naar de sector kanton
- de conclusie van repliek van eiser met bewijsstukken tevens houdende wijziging van eis
- de conclusie van dupliek van gedaagde met bewijsstukken
- de akte waarin eiser reageert op die laatste bewijsstukken
- een akte vermeerdering eis van eiser na pleidooi van 28 april 2003
- de antwoordakte van gedaagde.

Vervolgens is vonnis bepaald op heden.

GRONDEN VAN DE BESLISSING

Feiten

1. Als gesteld en erkend dan wel niet (voldoende) weersproken staat vast:
 - 1.1 Eiser is kunsthistoricus en fotograaf en eigenaar van een kunstgalerie in Amsterdam gespecialiseerd in fotografische kunst. Gedaagde heeft in 1996 haar opleiding aan de Rietveld Academie afgerond. Zij werkte bij de fotoservice van de Hema. Op 13 mei 1998 heeft zij, op advies van een oud docent van haar van de Rietveld Academie, contact gezocht met eiser. Meerdere besprekingen volgden. De samenwerking van partijen ging van start met een solotentoonstelling van het werk van gedaagde in de galerie van eiser van 17 oktober 1998 tot 21 november 1998.
 - 1.2 Eiser verkocht werk van gedaagde dat bij hem in de galerie werd geëxposeerd. Later verkocht eiser ook ander werk van gedaagde. Na verloop van tijd heeft gedaagde zich volledig gericht op haar fotowerk. Partijen hebben geen afspraken over hun samenwerking op schrift gesteld.
 - 1.3 Eiser ontving 50% provisie van elk door hem verkocht werk van gedaagde.
 - 1.4 Bij fax van 17 augustus 2001 schrijft gedaagde aan eiser dat zij hun samenwerking beëindigt per onmiddellijk. In een handgeschreven p.s. staat op de fax: 'per 1 september 2001 stop ik ermee.'
 - 1.5 Partijen faxen elkaar vervolgens om tot een afwikkeling te komen. Op 29 november 2001 schrijft mr.P.T.M.van Diepen namens gedaagde aan eiser: '..... Alhoewel cliënte in haar brief geen opzeggingstermijn heeft vermeld, mag u er van uitgaan dat per 15 oktober 2001 de overeenkomst definitief is geëindigd met een redelijke opzegtermijn van twee maanden. Het feit dat u -naar aanleiding van de brief van 15 augustus 2001- niet heeft gereageerd, heeft cliënte beschouwd als instemming met de opzegging.....'

Vordering

2. Eiser vordert drie verklaringen voor recht -zakelijk weergegeven- inhoudende dat gedaagde de overeenkomst van partijen onregelmatig heeft opgezegd, dat zij schadeplichtig is en dat eiser recht heeft op een billijke vergoeding wegens verloren provisie. Voorts vordert eiser betaling van een schadevergoeding van EUR 195.300,- ex btw en EUR 50.000,- wegens goodwillvergoeding. Eiser stelt - kort gezegd - dat der partijen overeenkomst gekwalificeerd kan worden als een agentuurovereenkomst. Deze overeenkomst is in strijd met de wettelijke bepalingen daaromtrent opgezegd. Gedaagde is derhalve schadeplichtig en verder dient aan eiser een goodwillvergoeding te betalen. Eiser heeft toegelicht hoe hij tot de berekening van de gevorderde bedragen komt.

Verweer

3. Gedaagde verweert zich tegen deze vordering. Zij bestrijdt dat partijen een agentuurovereenkomst hebben gesloten. Zij bestrijdt enig bedrag aan eiser te zijn verschuldigd. Zij bestrijdt tevens de omvang van de gevorderde bedragen. Ten slotte doet zij een beroep op compensatie tot een bedrag van \$3.550,-.

Beoordeling

4. **Agentuur:**
Bij een agentuur gaat het om bemiddeling bij de totstandkoming van overeenkomsten voor bepaalde of onbepaalde tijd. Het accent ligt niet op de dienstverlening (zoals in het geval van opdracht) die bijdraagt aan de totstandkoming van overeenkomsten. Het accent ligt op het verrichten van rechtshandelingen. In de duurzaamheid van de relatie zit het voornaamste onderscheid met lastgeving of bemiddeling.
5. Vanaf de start van hun samenwerking tot de beëindiging daarvan heeft eiser met medeweten van gedaagde haar werk verkocht en haar daarvoor bemiddelingskosten (50%) in rekening gebracht. Gedaagde heeft niet aangevoerd dat zij zelf dan wel anderen in haar opdracht, buiten eiser om, in die periode haar werk hebben verkocht. Inzoverre kan de overeenkomst van partijen worden gekarakteriseerd als een agentuur.
6. Gedaagde heeft aangevoerd dat eiser haar werk heeft verkocht in het kader van twee expositie-overeenkomsten (antwoord 27). Voorts verkocht eiser werk van gedaagde op basis van een consignatie-overeenkomst met verkooprecht (antwoord 28). Deze poging van gedaagde om de rechtsverhouding van partijen van een andere kwalificatie te voorzien faalt gelet op hetgeen onder 5. is overwogen.
7. Gedaagde heeft aangevoerd dat eiser zich op eigen initiatief is gaan opstellen als haar 'coach, manager, agent'. Zij bestrijdt overigens dat eiser haar daadwerkelijk heeft gecoacht. Zijn inspanningen waren voorts niet altijd in lijn met haar wensen, zij bestrijdt de omvang van die inspanningen. Zij ontkent dat de markt voor haar werk slechts te danken is aan de inspanningen van eiser etc. etc. Dit moge allemaal zo zijn, dat alles laat onverlet dat voldoende is komen vast te staan dat eiser van eind 1998 tot medio 2001 werk van gedaagde verkocht en haar daarvoor bemiddelingskosten in rekening bracht. Dat levert een agentuurovereenkomst op.
8. **Nietigheid agentuur:**
Gedaagde heeft een beroep gedaan op de nietigheid van de agentuurovereenkomst omdat der partijen afspraken niet schriftelijk zijn vastgelegd hoewel zij daar meermalen aan eiser om heeft verzocht. Terecht heeft eiser in zijn repliek onder 85. betoogd dat de overeenkomst van partijen niet met

- nietigheid wordt bedreigd doordat deze desgevraagd door een van de partijen niet op schrift is gesteld. De wet kent geen vormvoorschrift voor de agentuurovereenkomst. Afwijkende bedingen zijn met nietigheid bedreigd. Anders dan gedaagde meent is het voorschrift van artikel 7:428 lid 3 daarmee geen holle bepaling. Men kan bijv. niet overeenkomen dat een deel van de afspraken of aanvullingen daarop mondeling worden geregeld. Dit verweer faalt derhalve.
9. De overeenkomst van partijen is onregelmatig opgezegd. Een termijn van 4 maanden had in acht moeten worden genomen hetgeen niet is gebeurd terwijl gedaagde geen dringende redenen voor de opzegging heeft aangevoerd. Gedaagde is derhalve schadeplichtig.
 10. Na de comparitie heeft eiser, desgevraagd, zijn schade gespecificeerd. Daarnaast heeft eiser om een billijke vergoeding gevraagd voor verloren provisie uit overeenkomsten met klanten en relaties bij wie hij gedaagde heeft geïntroduceerd. Deze laatste vordering ziet op het bepaalde in artikel 7:431 lid 2 onder a. BW. Eiser heeft deze laatste vordering verder niet toegelicht. Het wordt er echter voor gehouden dat eiser in dit verband ook beoogt een vergoeding te krijgen voor de Japan-serie (zie repliek 99 en akte na comparitie 17 e.v.).
 11. Bij de Japan-serie gaat het om 10 edities. Eiser erkent dat gedaagde binnen hun relatie het recht had om mede te bepalen hoe haar werk werd verdeeld over galeries en/of anderen. In hoeverre eiser recht had op een bepaald aantal edities van werk van gedaagde is niet vastgelegd tussen partijen. Bij de verdeling van de Japan-serie is het tot een conflict tussen partijen gekomen. Aan eiser waren 3 edities toegezegd door gedaagde in het kader van een door haar voorgestelde verdeling van de 10 series (zie prod.11 bij antwoord). Eiser ging niet akkoord met de verdeling van de series. Het ging er niet om dat hij meer dan de hem toegekende 3 series wilde. Hij kon niet instemmen met het toekennen van 3 series aan gallery Matthew Marks in New York. Gedaagde heeft ten slotte op 17 september 2001 haar aanbod omtrent de verdeling van de Japan-serie ingetrokken omdat zij geen schriftelijk akkoord van eiser had ontvangen over de door haar gewenste verdeling. In het licht van alle omstandigheden kon gedaagde echter niet, vanwege een conflict over de verdeling van de Japan-serie dat op zichzelf niet de toedeling van 3 edities aan eiser raakte, desondanks die toedeling aan eiser intrekken. Daarmee is echter niet gezegd dat eiser zonder meer 50% van de verkoopsom over 3 edities van de Japan-serie toekomt. Niet aannemelijk is immers dat gedaagde die edities nog via eiser zou hebben verkocht na beëindiging van de relatie.
 12. Eiser gaat er vanuit dat hem 50% toekomt over 3 edities van de Japan-serie en 10% over de resterende edities. Dit verbaast enigszins omdat ook aan eiser bekend moet zijn dat die edities thans nog steeds niet allemaal zijn verkocht. Het lijkt niet realistisch om te veronderstellen dat eiser tijdens de regelmatige opzegtermijn van 4 maanden in staat zou zijn geweest de

hem toegedeelde 3 edities allemaal te verkopen. Dat de andere galleries in die periode de hun toegekende edities niet allemaal hebben verkocht lijkt eveneens aannemelijk.

13. Teneinde een serieuze inschatting te kunnen maken van de schade die eiser heeft geleden door de onregelmatige opzegging en ter beoordeling van een eventuele goodwillvergoeding dient gedaagde gegevens in het geding te brengen over de verkoop van de Japan-serie tot 1 januari 2003. Eiser mag daar nog op reageren.

14. Iedere verdere beslissing wordt aangehouden.

BESLISSING

De kantonrechter:

- I draagt gedaagde op bij akte nadere inlichtingen te verschaffen en nadere schriftelijke stukken in het geding te brengen overeenkomstig hetgeen hierboven (onder 13.) daaromtrent is overwogen;
- II verwijst daartoe de zaak naar de rolzitting van 8 oktober 2003;
- III houdt iedere verdere beslissing aan.

Aldus gewezen door C.von Meyenfeldt, kantonrechter, en uitgesproken ter openbare terechtzitting van de Rechtbank Amsterdam van 17 september 2003 in tegenwoordigheid van de griffier.

De griffier

Voor afschrift conform
De griffier van de rechtbank Amsterdam
sector kanton

De kantonrechter

